

ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ

Газетъ національ Молдовеняскъ-непъртинитоаре
литераръ ши економикъ
ку тот фелюл де вештй дин тоатъ лумя.

Ажурбул ши униря адук
нямудуй мърриря.

Адреса Редакцій: Кишинюу. Проспектул Ымпъратулуй Николай II, № 47.

Плата не ун ан:

Пентру Россіа . . . . . 2 руб. 50 коп.
Пентру алте църй . . . . . 3 рубле.
Мърчиле поштале стрейне ну се примеск.

Се типреште одатъ не съптъмынъ.

Редактор-Едитор: Гр. Д. Константинеску.

Редакція есте дескисъ ын тсате зилеле
де ла 8—6 чясурй.

Такса пентру ынштінцърй:

Рындул петит не фаца ынтыя . . . . . 10 копейчй.
> > не а патра . . . . . 5 >
> > не а доуа ши а трея . . . 15 >
Пентру ынштінцъриле ку анул—дупъ ынвоіаль.

Тоате скрериле тримисе спре типрере ын газета «Гласул Басарабіей» сунт сокотите де Редакціе ка фъръ платъ, дакъ деспре ачяста ауторій ну аминтеск не скрериле лор. Скрериле пот фи тримисе аша кум се тримите газета—суб бандероалъ, не каре съ фіе скрис: *Рукопись для печати*, прекум ши адреса Редакцій. Пынъ ла 2 коале марй де хъртіе се пуне о маркъ де 2 копейчй. Скрисориле ынкисе фъръ мърчиле куевните ву се примеск. Плата де ынскреріе съ фіе тримисъ нумай не адреса Редакцій: 2 руб. 50 коп. не ун ан ши 1 руб. 50 коп. не жуматате де ан. Дня алте църй: 3 рубле не ун ан ынтрог

Мърриле Лор Ымпърътештй

Ымпърътяса Доамна АЛЕКСАНДРА ФЕОДОРОВНА.

Домнитоарюл Ымпѣрат НИКОЛАЙ II АЛЕКСАНДРОВИЧ.

„Сей день, его же сотвори Господь, возра-
дуемся и возвеселимся въ оны“.

Лижуй, родная Бессарабія,
Со вѣми кто въ тебя живетъ:
Отецъ твой Добрый тебя видѣтъ
Какъ дочь покорную—идетъ!

* *

Гряди къ Нему съ благоговеньемъ
На встрѣчу и благодари
За все... И въ чемъ нужду имѣешь,
Отцу Благому ты скажи.

* *

Онъ щедръ. И милость Его къ дѣтямъ
Написана и въ небесахъ,
И какъ дружимъ, такъ и тебѣ дастъ
Державный Царь помощь въ нуждахъ.

* *

Благодари за то, что нынѣ
Умѣешь славу возносить
На языкъ родномъ ты Богу,
И въ жизни помощи просить.

* *

На языкъ родномъ сегодня
Воспойте сладкіе стихи,
И въ Его сыны, молитесь:
«Боже, Ты Царя храни!»

„Гласул Басарабіей.“

Репосатул ынтру Домнул Ымпѣратул
Александру I Благословитул.

„Ачяста есте зіуа, пре каре ау фъкут-о
Домнул, съ не букуръм ши съ не весе-
лим ын я.“

Азй дънцунеште, Басарабіе,
Ку тоцй локуиторій тѣй:
Къчй ка ла о фійкъ-ал тѣу Бун Тамъ
Вине-а-ши ведя пре фійй Сѣй.

* *

Плекатъ іеш-І ыннаинте!
Де тоате-адынк съ-І мулцъмештй,
Гар деспре-але тале неажунсурй
Ка Унуй Тамъ съ-І вестештй.

* *

Къчй дарник е ши спре фійй Мила
Луй ши-н черпурй скрисъ-й я,
Ши ка алтора Ел ши ціе
Ын невой ажурорй-цй ва да.

* *

Съ-І мулцъмештй къ ын путере
Ештй астзй славъ де-а-ннѣлца
Луй Думнезеу ын лимба мамъ
Ши ажурорй де а-цй кіема.

* *

Ын лимба мамъ, скумпъ, сфынтъ
Кынтацй азй стисурй крештинештй,

Ши въ ругацй: «Пре Ымпѣратул
Ту, Доамне-н віацъ съ-Л нъзештй!»

„Гласул Басарабіей.“

3 ЮНИЕ

1914

«Бн астъ зи пре каре Домнулуй
Не-о а тримис ка мила Са:
Съ се букуре тот омул
Ши съ се веселяскъ-н яз.

Мъряцъ зи—стрълучитоаре...
О, чине ну те-а аштептам!
Ши аштептамнд ку неръбдаре,
Ал къруй суфлет н-а сълтат?...

Привинд ла скумпа прегътире
— Ку окій минций зугръвинд
А Оаспецилор-налций венуре,
Де каре не-ам ынвредничит.

Ши адынка мулцьмире
Де норочиря че-о авем,
Съ не-арътъм мой ку юбуре
— Прекум къ фийй Луи сынтем.

Тоций Бунулуй дин черй Пъринте
Бн лимба мамъ че-о ворбим
Ку калде ругъчунуй ши сфинте
Анй мулций дин суфлет съ-1 дорим.

Азий Унсул Домнулуй не вине,
Съ-1 апере дар Думнезеу
Ши съ-1 ажуге-н астъ луме
Асупра челор че-1 вор ръу...

Иар ту, «Гласул Басарабией»,
Че уна поций а не-нвъца—
Пе фийй Майчий ноастре
Дин сомнул греу а-й дештепта—

Бн граюл мамей, букуроасъ,
Стригъ: «Ура!»—неынчетат
Ши пенстру-ачей че соарта виеций
Съ фие*)—воие ну ле-ау дат.

Вестеште астъзый фиекъруй
— Луциря зилей че-о сърбъм,
Ши спунэ ши ла мик ши маре
Пре Чине-акум ынтимпинъм.

Къчй... вор трече аний ши мормынтул
Бн сынул съу не ва лума,
Дар—астъ зи мъряцъ, сфинтъ
История н-о ва уйта.

Ынв. Савва Дънилъ.

*) Ла ачястъ ынтимпинаре.

„Луминязъ-те ши вей фи“ ом.

Ку алте кувинте, че не требуе ноу?

А ръспунде ла ачястъ ынтребаре поате оры ши чине, каре куноаште Басарабия ши пе Молдовеней че локуеск ынтрынса де вякурй, къ ноу Молдовенилор не требуе луминъ. Пенстру къ оры ши чине, каре се уйтъ ла вѳацъ ку окй ынцелепций, веде, къ ну нумай де унеля не требуеск, ка съ петречем о вѳацъ адевъратъ ши мъкар кыт де пущин май феричитъ де кыт ачяста де акума, чи дакъ тоций ар луа сама бине ла лукруриле ши требуинциле, черериле вѳеций, атунчй ар причеп еѳекаре, къ нимика ын я ну есте май скумп ши май де требуинцъ декыт лумина. Ка съ фие чинева ом, требуе негрешит съ фие луминат, ынвацат, мъкар кытушй де пущин, дупъ путериле сале. Къчй унде-й луминъ, аколо ынтунерик ну поате фи. Омул ку лумина ын мынъ ну се теме де ынтунерик, прин каре умблынд фъръ луминъ ушор поате съ-шй рупъ гытул сау съ деие ынтр-опръпастие ши съ се пѳарзъ пенстру тотдяуна,

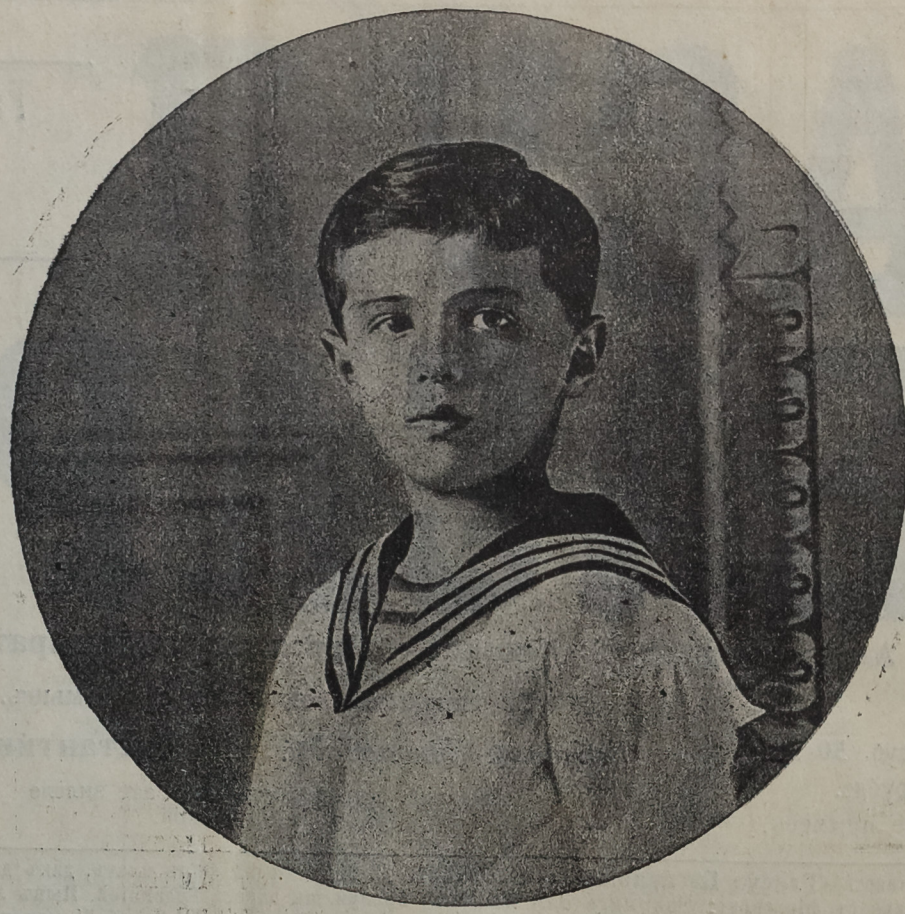
дупъ кум мулций ау пѳцит-о ын вѳаца лор, петрекутъ ын ынтунерик.

Омул нелуминат, фъръ штѳинцъ де карте, тотдяуна трѳеште май рѳу де кыт чел штѳитор де карте, —вѳаца челуй нелуминат, ку минтя ынтунекатъ, есте май кинуитъ,—айбъ ел богъциле де пе луме, фѳеричит ну поате фи, къчй лумя тот гъсеште прилежул съ зикъ пе сокотяла луй: «дакъ-й боу, тот боу—дежяба...» сау: «трѳеште ка ун боу, фъръ сымцире» сау: «мънынкъ ши бе ка ун порк де диминяцъ пынъ-н саръ» сау: «ый ом ку старе, да трѳеште ка ун добиток». Сау: «н-аре сърманул че мынка, къ дакъ-й ынтунекат...» сау: «л-о амъжит жыдану де-о суты де карбоаве, къ дакъ ну штѳе сы сокотяскъ...» ши кыте алтеле.

Ну-й ворбъ, ши динтре чей ку штѳинцъ де карте пѳцеск мулте ын вѳаца лор, дар тотушй ну атыта невой ши ненорочирй, кыте се ынтымплъ ку чей нештѳиторй де карте, кари-с ши чей май мулций ла нумър ын Басарабия ноастръ.

Ши де че ын Басарабия мик есте нумърул штѳиторилор де карте?

Да пенстру къ пе чей май

Ынвѳлцима Са Ымпърѳтаскъ Моштениторул Цесаревич ши Мареле Князь
Алексѳй Николаевич

мулций динтре Молдовенй ну-й траже инима ла карте «русаскы» непричепутъ де ей, иар кытева суте де мѳй ар вре съ ынвече мъкар а чети ши скри, дар н-ау унде, дин причина липсей де школай, ши дечй се прѳпъдеск ши-шй петрек вѳаца мулций дин ей ка ниште ой рѳтъчѳите...

Иар динтре «фѳеричиций» кари ынвацъ ын школиле русештй, фѳоарте пуцинй динтре фѳийй сътенилор сынт ын старе съ ынвече май департе ын гимназиѳ ш. а. Дин че причинъ? Да дин причинъ къ чей май мулций «сѳыршеск шкоала» фъръ ка съ штѳе мъкар лимба русаскъ кум се кувине, ка съ поатъ ынвѳаца май департе, сау май бине зис «с-о ынчяпъ дела капът», ын шкоалеле дин ораше!

Ши де че ну се принде нимика де капул Молдованулуй? «Пенстру къ-й прост дин фѳире»? Пенстру къ-й «кап де боу»?.. Ну, фѳрацилор, ну дин причина аста, къчй Молдованул ну-й «прост дин фѳире» ши ничй н-ар фи нумит пынъ ши де чел май мыршав жыдан ку эпѳитетул де «кап де боу», дакъ и с-ар лумина минтя де мик копил ын шкоалъ пе лимба ынцелясъ де ел, пе лимба мамъ, пе лимба Молдовеняскъ, дупъ кум ышй луминязъ минтя ын шкоала ши синагога лор мъкар ши жыданй, де пилдъ! Иан съ токъм ла кап унуи Рус сау Нямц 3-4 ани де зиле «молдаванещи»—оаре се ва принде чева де капул лор? Кытъ време ар требуи, де пилдъ, ка съ спуйе курат кувинте ка: мѳмълигъ, кърърмидъ, цям, цинере, моаръ, коасъ, лѳутоаре ш. а. ши тот ку греу пот депринде сунетеле пе кари ну ле ау ей ын лимба лор сау ну-с деприншй съ ле спуйе пе челе компусе (сложные звуки) але ноастре.

Ши «прошты дин фѳире» ши ку эпѳитетул де «кап де боу» вор рѳмыня Молдовенй дин Басарабия ши май департе, ын вякул ын каре трѳим, ын вякул аэропланулуй, пе каре възынду-л пе дясупра сателор лор—мулций дин ей «кред» ши зик къ каре сы фѳе рѳзбой...» мултъ време вор быжбыи ынкъ прин ынтунерикул прин каре быж-

бые де вякурй, дакъ ну ли се ва да дезлегаре съ-шй луминезе минтя ын шкоалъ, мъкар ын шкоалеле ынчепѳтоаредела сате ши ораше, ын лимба ынцелясъ де ей ын лимба ноастръ мамъ, ын лимба Молдовеняскъ. Иар ын гимназиѳ лимба Молдовеняскъ съ се ынвече ын тоате класеле, мъкар ун чяс пе съптъмынъ, ка обѳект обѳигатор (обязательный предмет), адикъ тоций школарйй съ фѳе ындатораций, съ фѳе силиций с-о ынвече.

Къ фѳеричит ва фи копиул Молдованулуй, каре ва добынди лумина, штѳинца де карте, ын лимба Молдовеняскъ, мъкар ын чей динтѳый 3—4 ани де шкоалъ дела ынчепут, дупъ кум фѳеричиций сынт копиѳй Рушилор, кари ау норокул съ ынвече ын шкоалеле русештй ын лимба ынцелясъ де ей, ын лимба лор мамъ.

Ши азий, ын ачястъ зи мъряцъ, скумпъ ши ын вечй неуйтатъ, ын каре не-о ынвредничит Бунул Думнезеу съ авем ын мижлокул ностру пе Мърѳа Са Ымпѳратул, Пряубитул ностру Монарх, кътре Каре, ка ши кътре тоций Ымпѳраций че-ау ымпѳръцит ын Россѳа май ынаинте, тотдяуна Молдовенй ау фѳост, сынт ши вор фи чей май плекаций, адевърат супушй ши ку чя май маре драгосте ши немържинитъ юбуре, ын семн де чя май маре мулцьмире ши чя май адынкъ рекуноштинцъ кътре Тронул Ымпѳрѳтеск Русеск, къ а избѳвит Басарабия ын 1812 де тѳирания турчяскъ, де асупририле ши недрептъциле немайпомените але Турчилор, луынд Басарабия суб окротѳиря Са,—ын ачястъ зи, кынд мулций дин Молдовенй вечй авя чя май маре фѳеричире де а ынтимпина пе Мърѳа Са Ымпѳратул ностру ши а-1 ворби, куноскъынд маря Са бунѳтате ши драгостя че о аре фацъ де ной Молдовенй,—ну вечй аскундедела Дынсул, ка дела Прябунул ши Прямылостивул ностру Пъринте, тоате пѳсурѳиле ши невоиле пе кари ле ындуръ ши пынъ ын зѳуа де азий нородул Молдовенеск дин Басарабия, дин причина нештѳинцей де карте, дин причина липсей де луминъ.

Ла о сутъ де анй дела тречѳеря Басарабиѳй кътре Россѳа.

(Д. С. Орлов).

Мулте сынт пѳстреле скумпѳе,
Че склѳипеск неынчетат,
Бн короана-мърѳтяскъ,
А православномулуй Ымпѳрат!

***

Ши ну чя дин урмъ ынтре еле ешитй
О, Басарабиѳ, царъ фѳрумоасъ,
Цара бѳелишугулуй, а богъцией,
А ноастръ царъ фѳоарте мѳноасъ.

***

Де жугул чел греу—робѳа турчяскъ—
Де Русѳа-й фѳост слобозитъ,
Ку чята чя маре-а нороделор ей
Недеспърцит фѳост-ай унитъ.

***

Ун вяк ынтрез дяку атрекут
Бн униря ачяста фѳрѳаскъ,
Ту, слобод крескъынд фъръ де грижъ,
Фѳкуту-те-ай комоаръ русаскъ...

***

Фъръ сѳыршит дечй ынфлореште,
Мулцьминд черюлуй неынчетат,
Суб мына чя путерникъ фѳоарте
А православномулуй Ымпѳрат!

Тѳлмъчитъ де Гр. Д. К.

Кум о трекут Басарабия ла Рушй?

(Дин «История Ромынилор» де А. Д. Ксенопол).

Пе ла ынчепутул вякулуй трекут Наполеон чел Маре, ымпѳратул Франчежилор, вроя съ пуѳе стѳпынире асупра Египтулуй (ын Африка), спре а ынтемѳе о путерникъ стѳпынире а Франчежилор пе паря Медитѳеранъ. Турчй, възынду се атакаций фъръ ничй-о причинъ де Франѳия, ку каре пынъ атунчй ничйодатъ н-ау авут неынцелѳжерй, ый декларъ рѳзбой. Рушй, кърора ну ле веня делов бине ашѳезаря Франчежилор ын Египет, пропун Турчйей съ о ажуге ымпрѳтивѳа луй Наполеон. Бн скимб ынсѳ пенстру ачѳет ажугор, ей чер дела Турчй, ка принтр-ун хатишерѳф (указ ал султанулуй) домнй нумиций ын цѳриле Ромынештй Мунтенѳа ши Молдова (дин каре фѳчя парте ши Басарабия) *) съ ну май поатъ фи скимбаций декыт ла 7 ани; ачяста се черя, спре а май астымпѳра жафул чел неомѳнос, къруѳа ерау сулусе цѳриле Ромынештй. Рушй май добындеск дела Турчй ка съ се нумяскъ, ын анул 1802, домнй ын Мунтенѳа пе Константин Испѳиланти, иар ын Молдова пе Александру Моружи, амындои прѳетѳенй ын аскунс ай Рушилор.

Пынъ ла 1806 политика луй Наполеон се скимбасе, ел се ымпѳкѳасе ку Турчй ши се ындушмънисе ку Рушй. Наполеон вроѳа дечй съ слѳѳяскъ кыт май мулт пе Рушй ши де ачѳе вроя съ фацъ пе Турчй а скоате дин домнѳе пе Моружи ши Испѳиланти, оамѳенй Ру-

*) Цѳриле Ромынештй ерау пе-атунчя суб стѳпыниря Турчйей, ку дрептул де а се окырмаи сынгуре, плѳтинд дѳрй марй Турчилор, кари нумѳау дупъ плак пе домнитѳорй ын цѳриле Ромынештй.

Ыншттиндаре.

Дела Комиссия Оршъняскъ пентру алктуиря пръзнурилор дин Кишинъу ын зѣа де 3 Юние а. к.

Ын зѣа де 3 Юние 1914 локуиторий орашулуй Кишинъу вор авя маря феричире

ДЕ А ПРИМИ

пе

ЫНАЛЦІЙ ОАСПЕЦІ

Ыначастъ зи Мъриа Са Ымпъратул ностру Сынгурстъ-пыниторюл пмынтулуй Русек пентру ынтыя оаръ калкъ пе пмынтул Басарабией, каре де май мулт де о сутъ де ани есте альтуратъ де Россія, феричинд Кишинъул ностру ку визита Са.

Сфынта ноастръ даторіе есте, ка ын ачястъ мъряцъ зи съ ынтимпнъм ку тоцій пре Пряюбитул ностру Монарх ку кувенита мърцеіе ши кучерничіе; де ачя тоцій локуиторий требуіе съ айбъ ын грижа лор бунарындуяль ши паза ын время кыт вор фи ын орашул Кишинъу Ыналцій Оаспецй.

Прешединтеле Комиссией Примарюл Орашулуй Ю. І. Левинский.

шилор дин църиле Ромынештй. Наполеон о пырыт пе домий ла Поарта Турчяскъ, къ ей, дупъ ындемнул Рушилор, тримит пуштй ши муниципй де ръзбой Сербилор, ындемндыу-й ла ръскоалъ ымпротива ымпъръціей турчештй, прекум ера ши адевърат.

Турчій, аскултынд пе Наполеон, ау скос дин доміе пе Моружи ши пе Ипсиланти, ын 1806, ынаинте де а ымплини 7 ани де доміе, дупъ кум се ындаторисе фацъ де Русій ын 1802. Пентру ачястъ кълкаре а ынвоіелій Русій ау порнят ръзбоюл ымпротива Турчилор. Дар ла ынченутул ръзбоюлуй, Наполеон, ын скимбътоаря луй политикъ, с-о ымпъкат ку Русій ла Тилзит, ын 1807. Принпачя ынкеятъ аичй, Наполеон се ынцелесесе ку Ымпъратул Россіей Александру І а ымпърци ымпъръціа турчяскъ: Россія съ іее църиле Ромынештй; Франція съ іее Албанія, Моряя ши Бандія, іар Аустріей съ и се деіе Боснія ши Герцеговина Кынд ау аузит Турчій де челе пусе ла кале де Франчешй, кари, дупъ че і-ау ынкуркат ын ръзбой ку Русій, акума се унисе ку душманій лор, ей, Турчій, пръпъдеск орыче ынкредере ын Наполеон. Ръзбоюл о май цинут 5 ани, дар слаб пуртат атыт де Турчй, кыт ши де Русій. Ынсъ кътре анул 1812 генералул рус Кутузов ый батепе Турчй, кари се гръбеск съ ынкеіе пачя. Русій ынсъ черяу, ка прец пентру ымпъркаре, амындоуъ църиле Ромынештй пынъ ла Дунъря, пе кари Турчій ну врояу съ ле деіе. Ын ачястъ време Наполеон, каре се стрикасе іар ку Русій, стъруіеште мулт ла Турчй, ка съ се ръзбойскъ ынаинте ку ей. Турчій ынсъ, кари ну май кредяу ворбелор луй Наполеон, възынд къ ши Русій чер май цуцин—партя дела Ръсърит а Молдовеі—Басарабіа, с-ау ынвоит а о да Россіей, дупъ пачя ынкеіатъ ын Букурештй ын зѣа де 16 Май 1812.

Рындуяла дескоперирей ши сфинцирей монументулуй Ымпъратулуй Александру І ын Кишинъу, ынтъритъ де МЪРИА СА ЫМПЪРАТУЛ.

Ын зѣа де 3 Юние, ла 8 чясурий диминяцъ, прин чинчй ымпушкътурй де тун, де пе локул арътат де окымуиря остъшаскъ, се ва вести орашулуй Кишинъу, къ ын ачястъ зи се ва дескопери ши сфинци монументулуй Ымпъратулуй Александру І.

II Се вор адуна—ын соборул каедрал: дамеле де оноаре але Курцій Ымпърътештй, афлътгоаре ши сосите ын Кишинъу; прешединтеле ши мембрій сфатулуй минштрилор сосицй ын Кишинъу; прешединтеле ши мембрій сфатулуй ымпърціей; прешединтеле ши мембрій думей ымпърціей, кари ау авут феричиря а фи примицй де Мъриа Са Ымпърътяскъ; сенаторій ши епитропій (опекуны) де оноаре (попйтные); кавалерій ши чиній Курцій Ымпърътештй, афлътгорй ши сосицй ын Кишинъу; ынсоцигорій Мъриилор Лор Ымпърътештй ши а Ынълцимилор Лор Ымпърътештй генерал-адотанцй ши чей сосицй ын Кишинъу; генерал-маіорій ши флигель-адотанцй дин суита Мърией Сале; генералій; персоанеле де амындоуъ сексуриле (пбл) челор динтыгй патру класе, кари ау ынтрая слободъ ла Курте; губернаторул Басарабіей; окымуиторий ашезъмынтурилор административе ши жудекъторештй дин Кишинъу; маршалул (предводителюл) нобилимей (дворянимей) дин Басарабіа; примарюл орашулуй ши прешединтеле управей земствоулуй де губерніе.

Ла локул унде есте ынълцат монументул се вор адуна: маршалій нобилимей цынутурилор Басарабіей ку социле лор; консилерій (гласные) думей орашулуй Кишинъу; примарій орашелор дин цынутуриле Басарабіей ши чей асемениа ын ранг лор ымпутерничий локуиторилор дин орашеле Басарабіей; мембрій управей земствоулуй де цинутурй ши чей асемениа лор ын ранг дин Басарабіа ымпутерничий дин партя мешанилор ши месеріашилор дин Кишинъу; старшиналеле волостіилор ши чей асемениа лор ын ранг ымпутерничий дин партя сътенилор дин Басарабіа; депутациле дин партя тутурор школелор дин Кишинъу, прекум ши депутациле дин партя обштйилор ши ашезъмынтурилор дин Кишинъу ши комитетул пентру фачера монументулуй Ымпъратулуй Александру І.

Ла монумент ва фи ынширатъ оштиря.

Офицерій вор фи ымбръкацй ын униформа де варъ де парадъ, іар чиній Курцій ши чей-лалцй ын униформа де варъ—сюртуче албе сау кителе, ку ленте ши медалій.

Дамеле ын хаіне ше пълъриій дескисе оръшенештй.

III. Мърииле Лор Ымпърътештй Домниторюл Ымпърат ши Доа-

мна Ымпъртъясъ Александра Феодоровна, Ынълцима Са Ымпъртъяскъ Моштениториул Цесаревич ши Мареле Князь Алексѣй Николаевич ши Ынълцимиле лор Ымпърътештй Мариле Княжне Ольга Николаевна, Татіана Николаевна, Маріа Николаевна ши Анастасіа Николаевна вор биневон а соси ла соборул каедрал.

IV. Дупъ Мъриа Са Ымпъртъяскъ вор урма: министрул Курцій Ымпърътештй, командантул Палатулуй Ымпъртъеск де Решединцъ ши генералул адютант, дин суита Мърией Сале, генералул-маіор ши флигель-адютантул, кари сынт де сервичю (дежурные).

V. Ла ынтрая ын собор, Мърииле Лор Ымпърътештй ши Ынълцимиле Лор Ымпърътештй вор фи ынтимпинацй де ыналт-преосфинцитул архіепископ ку сф. Круче ши Агіазмъ.

VI. Дупъ че Мърииле Лор Ымпърътештй ши Ынълцимиле Лор Ымпърътештй вор сьрута сф. Круче ши вор фи стропицй ку сф. Агіазмъ, ыналтпреосфинцитул архіепископ ку преоцима ва іеши дин собор ын прочесіе кътре локул унде есте ынълцат монументул.

VII. Мърииле Лор Ымпърътештй ши Ынълцимиле Лор Ымпърътештй вор биневон а луа парте ын прочесіа религіоасъ.

VIII. Дупъ Мърииле Лор Ымпърътештй ши Ынълцимиле Лор Ымпърътештй вор урма тоцій чей че вор фи адунацй ын собор Ыналте Феце ши ыналцй дрегъторй.

IX. Де-о парте ши де алта а прочесіей вор мерже унтер-офицерій оштирилор, дупъ орындуиря окымуирей остъшештй.

X. Ын время прочесіей религіоасе вор суна тоате клопотеле дела бисеричиле май апропіате.

XI. Дупъ че ва соси прочесіа религіоасъ ла монумент, се ва фаче сфинциря луй ши ругъчюниле де мулцьмире Домнулуй Думнезеу, ку женунакеле плекате. Дупъ кынтаря «Мулцй ани» Мъриилор Лор Ымпърътештй ши Ынтрежей Курцій Ымпърътештй, протодіаконул ва рости «Вечника поменире» Репосатулуй ын-тру Домнул Ымпъратулуй Александру І.

XII. Ын ачястъ време оштириле вор да онорул (честь) ши де пе локул арътат де окымуиря остъшаскъ се вор да салве де тунурй ши клопотеле тутурор бисеричилор вор суна. Дупъ ачя протодіаконул ва рости «Мулцй ани» оштирилор а тоатъ Россія ши тутурор кредитчишилор суцущй.

XIII. Дупъ кынтаря «Мулцй ани» оштирилор а тоатъ Россія ши тутурор кредитчишилор суцущй, ыналтпреосфинцитул архіепископ, ынсемнынд ку сф. Круче оштириле ши пе тоцій чей де фацъ, се ва ынтоарче ку преоцима ла собор.

XIV. Дупъ кынтаря «Мулцй ани» оштирилор а тоатъ Россія ши тутурор кредитчишилор суцущй, ыналтпреосфинцитул архіепископ, ынсемнынд ку сф. Круче оштириле ши пе тоцій чей де фацъ, се ва ынтоарче ку преоцима ла собор.

XV. Ын ачяшй време оштириле

Тоцій Молдовеній ку дор ши юбире пентру нямул ностру Молдовенеск дин Басарабіа ши де песте Нистру требуіе съ фіе абонацй (ынскришй) ла «ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ».

се вор прегъти пентру дефиларе (церемоніальный марш), авынд ын фрунте ун деташамент (взвод) дин региментул 53 де инфантеріе (полк-пѣхоты) Волинскій, ку драпелул (знамя).

XVI. Деташаментул региментулуй 53 де инфантеріе Волинскій, ындатъ дупъ дефиларя луй, ва ынтра ын гардъ (караул) ла Монумент.

XVII. Дупъ дефиларя оштирилор, Мърииле Лор Ымпърътештй ши Ынълцимиле Лор Ымпърътештй вор биневон а плека дела локул сфинцирей Монументулуй.

XVIII. Ын ачястъ зи орашул Кишинъу ва фи ымподобит ку стягурй, іар сара орашул ши Монументул вор фи луминате.

XIX. А искъит: Минштрул Курцій Ымпърътештй Генералул-Адютант Барон Фредерикс.

Энуї пріетэн...

Пріетене! де-цй есте гре віаца, Ну тынгуи, къчй н-ай с-о-н-дрепцй;

Ку суспинъри, блъстъм ши лакримй

Май таре-ай съ те ынристетей. Чи ын испите-н лупта аспръ Те-мъръбтъязъ,—ну къдя Ку духул ши нъдежда сфынтъ Лас-фіе-н ынима та.

Юбеште фър-де фърърие Пре оры ши каре ши съ крезй Неажунсулуй, патимей ал-тора

Ши пре оръжмашій тѣй съ-й іерцій.

Де стрымбътате те фереште, Норок ну-цй дори пре пъмынт Ши-н віацъ катъ де-мплине-ште

Че Думнезеу не-ау порунчит. Ш-атунчй ка ноурій де тоа-мнъ

Вор трече зилеле ку-амар Ши соареле спре мынъмере Пе черй сенин лучи-ва іар.

Съ крезй, къ-н віаца пъмынтяскъ

Дупъ тѣт кинул суферит Ну-й кип кында съ ну луча-скъ

Ши стяуа бинелуй дорит. Пе каре астъзій о висъм, Аре съ віе... ши атунчя

Че-акум дорим азем съ-афлъм. Атунчй дрептатъ-н астъ луме Пе ръумате-а бируи

Ши ынимиле ръле, аспре Де драгосте с-ор ыннот.

Атунчя мыйниле ын сынже Ниме ну-шй ва ынкрунта; Се вор купринде тоцій ка фра-цій

Фръгеште тѣй с-ор ымпъка. С. Миклеску.

Ворбе адынчй.

Уйтъ обижделе, дар ничйодатъ съ ну уйцй фачериле де бине.

Есте греу а мури, дар унеорй ый май греу а тръи.

Тотул ын віацъ не ынкредин-цазъ, къ феричиря пъмынтяскъ есте курат о ынкупире.

Омул бециз ну юбеште пе чел трыз, челуї небун ну-ї плак чей куминцй, іар омул ръу ну юбеште пе чел бун.

Тоатъ веселиа ын луме есте унмай ун скурт вис.

Г. Сучилъ.

Ворбицй, скрицй Молдовенеште пентру Думнезеу!

Тримитецй, чине путецй, орыче фелй де кърцй, пентру Библиотека Молдовеняскъ, че дорим а дескиде ын Кишинъу.

3 Юние зи слободъ.

Пе темейол положеніей Сфатулуй Минштрилор дела 21 Май а. к., ынтъритъ де Мъриа Са Ымпъратул, зѣа де 3 Юние а анулуй ачестуіа есте зи слободъ (неприсутственный день) адикъ, тоате ашезъмынтуриле, канцеляриле, школиле ш. а. сынт ынкисе тоатъ зѣа.

Тот Кишинъул есте ымподобит ку стягурй, ковоаре, гирлънзй де флорй, де брац, арче тріумфале ши сара фоарте фрумос луминат. Луме фоарте мултъ.

Тот Кишинъул есте ын маре сьрбътоаре ши ымпреунъ ку ел ши ынтрига Басарабіе...

Тоцій аштептъм ку неръбдаре сосира Ыналцилор Оаспецй.

Ын нумърул винтор вом историси пе ларг деспре кипул кум с-о пръзнуит зѣа де 3 Юние ын Кишинъул ностру.

Дин Ромыніа.

Примиря фоарте стрълучитъ, мъряцъ ши пріетеняскъ фъкутъ Мъриилор Лор Ымпърътештй ын орашул Констанца Думиникъ 1 Юние а. к. де кътре ынтрига Курте Регалъ ши Принчiarъ а Ромыніей ши де кътре фрацій ноштри Ромыніа, доведеште, къ Ромыніа прецуіеште фоарте мулт пріетеніа марей ши путерничей Ымпъръцій Русештй.

Деспре ачястъ примире вом скри май пе ларг ын нумърул винтор.

О лъмурире.

Ын унеле газете дин Ромыніа, спре маря мя пърере де рзу, с-о типърит «вестя», комуникатъ де аичй нумай де кътре ниште рьвоиторй, кум къ Стъпъни-ниря Русаскъ о оприт тилъ-риря газетей «Гласул Басарабіей»...

Ку аша фелй де «вештй», неконтролате, ничйодатъ ну ва креште нумърул абонацилор ла пригонита де уніагазетъ «Гласул Басарабіей».

Адевърул ынсъ есте, къ нумай № 48 ал газетей «Гл. В.» дела 23 Мартіе а. к. о фост конфискат (арестат) де д-л Вице-Губернатор, іар еу дат ын жудекатъ пентру абатере дела арт. (ст.) 72 дин Уставул Цензурей.

Гр. Д. Константинеску.

Урърй глумеце.

Дин народ*). Кыте одатъ, сътуй де грижа де тоате зилеле, сътеній фак кеф, ка съ май уйте дин челе невой...

Ши кынд винул курже ын пъхаре ка пе время луй Куза-Воды, апой, одаты ку винул, кург ши фел де фел де глуме, таклале ши положъній, кари де кари май хазлій. Сътянул ностру петрече рар, дар ку хаз, ши ыцй фаче маре пльчере съ стай альтуря ку дынсул ши съ-ї афли тоате але луй.

Еу ам съ въ арът акума ла ун фел де хиритисирей, кари се фак ла зиле де петречере, пентру феричиря ши траул бун ал

*) Дин «Нямул Ромынеск».

Тоцй штитурій де карте требуе съ четяскъ газета «ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ», ын каре Молдовеній ынванцай ши неынванцай гъсек тот фелюл де скриерй ши сфатурй, алесе нумай спре фолосул лор.

челуй хиритисит. Еле ау фост спусе де дой сътени де вѣаць ши ну токмай нелуминацй. Пе унул ыл кіема Георге, іар пе челалалт Іліе. Ынтр-о зи, фъкынд ей ун кеф, ши дынд кам дес ку пъхъ-релеле, ау ажунс съ ну фіе кіар «килицй» де тот, дар ничй ын-трежй, чи штицй, кола потривит.

Дар ши Георге ши Іліе сынт фоарте бунй пріетенй, ш-апой ну сынт ей оаменй кари съ се супере дин те мирй че, къчй дъ, глума-й глумъ! Георге, фінд мереу ку кеф, умпле пахареле, дъ унул луй Іліе, іе ши ел унул, ши апой ый зиче ку вѣаць:

— Ехехей, мъй фрате Ілій, мулте-ай пъцит ту, дар тот ну м-ай ынтрекут пе мине! Ши іака, бре, дак-ау фост зиле, ле-ам ындурад пе тоате, ши астъзй не ведем іаръшы ын фаца ачестуй пахар, каре не май ушурязъ су-феринциле... Ши еу, мъй фръ-ціоаре, тотдяуна ці-ам дорит нумай бине, бре! Ши акума, ну-цй дореск алта декыт:

Съ трѣшты ани мулцй ши зиле патру,

Съ-цй деіе Думнезеу луминъ-н под ши фум ын қасъ,

Съ ци се роадъ бузеле де «бодапосте» ши тълпиле де скъриле Трибуналулуй*).

Ши-цй май урез, мъй фрате: Съ фій сънътос—кобъзъ, Ши грас—скрипкъ!

— Амин, съ де Домнул,—о зис Іліе, ръбдынд ши голинд пахареле амьндой одатъ.

Дар Іліе цине ку орыче прец съ се скоатъ дин пыкылялъ. Се гындеште пуцин, умиле пахареле, ынтинде унул луй Георге ши, лунд ши ел унул, зиче пріетенулуй: «Іан чинстеште ши ту, мъй фрате Георгіеш, ши ці-ой траже ши еу о ураре, бре, къ ной тот ымпреунъ ам тръит ши не штим ши челе буне ши челе реле. Ши еу тот аша, ці-ам дорит тотдяуна бинеле, ши акума ынкъ-цй май дореск:

«Съ-цй деіе Думнезеу саната-тя цынцарюлуй

Ши минтя магарюлуй!»

Іар Георге о фост невоит съ зикъ: «Амин, съ де Домнул!»

Ши де атунчй уръриле лор ау рамас де поминъ.

(Аузить дела пріетенул меу Д. Фуртуны).

Г. С. Антоніу.

*) Окружной Суд.

Патру рындурий.

Пре омул, че ворбеште уна, Дар фаче алта, ну-л урыцй; Да тот-одатъ фичй ын назъ Ши де ел въ кам пъзыцй.

Стан Пъциту.

Скумпиря попушоюлуй.

Дин Америка де Міазъзи о венит вестя, къ попушоюл пе аколо о іешит прост анул ачеста,

динпричина плоилор. Аколо акума есте тоамнъ ши се кулеже попушоюл; ши фіндкъ аколо ну с-о фъкут попушой, де ачеша ла ной ачеста се ва скумпй, аша къ есте кип а луа де пе ла жупынй негусторй мулт май мулт де кум дау ей, май де обичей, пентру пудул де гръунце. Чине ва авя попушой ла тоамнъ, съ ну-л скоатъ дин оградъ съ-л дукъ де ын-заре ла тырг сау вокзалурй, чи с-аштепте фрумушел акасъ пе кумпъръторй, кари негрешит вор вени ши вор да деневоіе прецурй мулт май марй пе лок, фъръ а ли-л май дуче ши суб нас, кум се ынтымплъ де обичей.

Анул ачеста, н-авецй грижъ вор плъти ши пентру каратул попушоюлуй ла тырг сау вокзал.

Нумай де-ар да Думнезеу роадъ бунъ ши мултъ.

Мошу Тоадер дин Бендер.

Ръспунсул ла ынтребаря дин нумърул 53:

Де рацы 5 оуы—10 копичи.
» гыскы 1 оуы—3 »
» гъины 14 оуы—7 »

Ст. Георгицй.

Дин „Календарюл Басарабіей“ пе луна Іюніе.

Сърбъторй марй: Думиникъ 29 Іюніе: Сф. Апостолй Петру ши Павел.

Гармароаче ну-с никъіерй ын Басарабіа, афаре де челе мичй, кари се фак ын фіекаре съптъ-мынъ ын тоате орашеле ши прин унеле тыргушоаре ши сате, ын-тр-о ануमितъ зи.

Господъря сътяскъ: чя ын-твй грижъ а господарилор съ фіе ачеша, де а тримите плата кувентъ пе а доуа жумътате де ан ла «Гласул Басарабіей», чине с-ау ынскрис дела Іануаріе, сау (чине ынкъ ну с-ау ынскрис) пе ун ан ынтрег, ынчепънд де ла 1 Іюніе а. к., ка съ поатъ прими фіекаре ын дар «Календарюл Басарабіей» пе анул 1915. Апой:

Се пръшеск попушой де-ал дойла, тот аша картофеле, ши алтеле. Се косеште фынул. Се сапъ ци се пливеск виле. Се се черъ грюул де тоамнъ, сахара ши орзул. Се принд роій де албине. Се хрънеск бине оиле ши кыте алтеле требуе ши пот съ факъ господарій харничй, ка съ се поатъ букура ла тоамнъ де мунка ши остеняла лор ши съ фіе феричйцй песте ан.

Ын время слободъ четицй нумайдекыт газета «Гласул Басарабіей».

Время ын Іюніе: ынчепутул плоіос, дар кълдурос; пе ла 19 іар плоаіе; сфыршитул ръкорос. Лунъ ноуъ: ла 10,—пльнъ ла 24 Іюніе.

Ынтребърй ши ръспунсурй.
— Кыт есте дела Ръсърит ши пынъ ла Апус?
— Кале де-о зи.
— Кыт е де ла черй ши пын-ла пъмынт?
— Ну-й департе къ дакъ тунъ сус ауде жос.
— Кынд есте зѣа май маре?
— Кынд н-ай че мынка.
— Кыт есте де-аичй ши пынъ ын чейлалтъ луме?
— Департе... (департе... къ чине се (дуче, ну май вине.)
— Чине ну с-о нъскут ши о мурит?
— Адам.
— Чине с-о нъскут ши ынкъ н-о мурит?
Еу.

Гычиторй.
Ам о вакъ нягръ,
Кум фатъ ыцелул,
Ыл мъыннкъ лупйй.
(гънчѣжѣт пт гънчѣжѣт)
Ам о касъ ку патру ушй: пе уна ынтру ши пе трей іес деодатъ.
(отъжѣт)
Ам ун мош бърърин,
Ыл дук де барбъ ла фын.
(идѣжѣт)
Ам о турмъ де ой,
Чине-о паште о куноаште.
(кънѣжѣт)
Ам о ракъ:
Тоатъ зѣа бе апъ
Ши ну се май сатуръ.
(гънчѣжѣт пт гънчѣжѣт)
Че іесе пе ушъ ку чинчѣзечй де капете?
(идѣжѣт)

Кувинте де хаз.
Цыганул солдат.
Ун цыган фінд солдат, тот грешіа пасул. Къпитанул възын-ду-л, стригъ ла дынсул:
— Мъй цыгане, іар ну ці-й пасул?
— Домле капитан, са трайцй, еу ыл цын, ла компаніа (рота) ну-д цыне,—о ръспунс цыганул.

Ынтр-о зи цыганул, амърыт кум ера де служба остъшаскъ, ышй адуче аминте де чей де-акасъ ши се гындеште съ ле тримитъ о скрисоаре.
О кумпарата ел тоате челе пентру скрис ши с-о дус ла ун фельдфебель, ругынду-л съ-й скрие хъртіа.
— Ей, че съ скріу аичй?
— Хапой... скрие аколо... еу...
Мама ши тетя! Хоф! Ши апой? Май пуне ынкы ун хоф!

O bonă română care să cunoască limbile franceză, germană și rusă, poate găsi loc într-o familie bună. Adresa la Redacția noastră.

— Ши че ва іеши дин тоате ачешта, мъй фараоане?
— Ажунже атыта, кы ынцелег ей дин аяста кум траіеск еу пѣ-аичй.
Дела казармъ.
Фельдфебельюл: Дрепт, мъзъ! Че стай гемуит пе кал, паркъ ай Фи Берхтольд дупъ пача дела Букурешты!

Чюдатъ луме.
— Чюдатъ-й лумя аста—копйилор ле дай чева кынд сбіаръ, аіар оаменій марй капътъ чев кынд так!

Пошта Ноастръ.
Д. Фокша. Ынвъцътуриле проповедуите де ниште рътъчйцй ной ну ле путем типъри.
Г. Г—іу. Н-ам примит.
* * Ну путем типъри.
Г. Іонеску. Ну путем типъри. Тримитей пе челелалте, поате н-ор фи аша де «кипарате».
П. В. Дим. Авецй дрептате. Вом черчета Календареле ле-ам тримис Жой 29 Май. Ам примит 6 рубле.
К. Бивол. Ва урма.
Д. А. Ботезату. Ам примит 15 руб. пе анул ал дойла. Фаміліа луй Г. В. дин Балта ну-й лъмурит скрисъ.
Д. Стратан. Ам примит.

Неконтенит ындемнацй пе руде, пріетенй ши купоскуцй, съ четяскъ газета «ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ», абонынду-се ын нумър кыт май маре, къчй плата де ынскриере ну-й о авере пентру омул ку дор де луминъ, дакъ ну пентру сине, каре о аре, чел пуцин пентру чей кари н-о ау ын-деажунс сау н-о ау де лок.

Есте дескисъ
ЫНСКРИЕРА
пе анул 1914
ла газета
„ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ“

Вынзъторилор де газете дин Басарабіа ши де песте границе ей газета ГЛАСУЛ БАСАРАБИЕЙ се тримите ку редуцере (скидкы) де 50 %, адикъ пентру нумереле черуте плътеск жумътате де прец.
Ругъм, ка фіекаре съ чяръ атыта нумере, кыте поате винде.

Ч Е Т И Ц Й
„Календарюл Басарабіей“
пе анул 1914.
Ку портретул ЫНЪЛЦИМЕЙ САЛЕ ЫМПЪРЪТЕШТЙ Моштениторул Цесаревич ши Мареле Князь Алексъй Николаевич.

Чел май маре ши май богат календар ын тот фелюл де скриерй алесе ши де фолос пентру тоцй Молдовеній.
„КАЛЕНДАРЮЛ БАСАРАБИЕЙ“
се винде ын Контога Редакціей г. «Гласул Басарабіей» ши ла ынзъторій де кърцй ши газете.
ПРЕЦУЛ 10 КОП.
50% редуцере (скидка) пентру ынзъторй.

СЕ ВИНДЕ УН
МОТОР ДЕ ГАЗ
4 кай путере
дин чя май бунъ фабрикъ Мориц Гилле.
Фоарте ындъмынатек пентру лукру ын господъря сътяскъ.
Деспре прец се поате афла ын типографіа Ф. П. Кашевскій.
Кишиневъ. Пушкинская ул., альтуря ку отелул «Лондон».

Театрул-Иллюзіон „Орфеум“
Александровская колц ку Пушкинская.
Ын фіекаре саръ се демонстразъ челе май фрумоасе драме, трагедій, комедій ш. а.
ПАТЕ-ЖУРНАЛ
ши алте мулте ноутъцй
Програма се скимбъ ла 3-4 зиле.
ЫНТРАРА НЕКОНТЕНИТ.
Ынчепутул ла 7 ч. сара.
Прецул локурулор: де ла 17 к. пынъ ла 1 руб. 10 коп. Ложиле: 3 р. 60 к.

Спре штінцъ.
Ла Редакціа газетей «Гласул Басарабіей» се примеск пентру тълмъчат, дин лимба русаскъ пе чя молдовеняскъ ши динпротивъ, тот фелюл де скриерй литераре, кърчй, брошурй, документе, хотърърй жудекъторештй, дъриле де самъ але товъръшилор де кредит ши алтеле. Се примеск спре типърире ын газета «Гласул Басарабіей» тот фелюл де ынштінцъгъри (объявленія) ын тоате лимбиле ши дин оры ши че царъ ку прецуриле челе май іефтине.

МАГАЗИНУЛ
ДЕ ОДОАРЕ БИСЕРИЧЕШТЙ
ДАВИД ѲЕОДОРОВИЧ
Кара-Стойнов
Магазинул ынтвй пе улица Александровская, колц ну Михайловская, каса соборулуй. Ал. дойла магавин пе улица Харлампіевская, ын каса іроніе № 53 ын Кишинъу.
Ж Л О П О Т Е
ДИН ФАБРИКА
Финляндскій ши Оловянишников.
СЕ ВИНДЕ УНДЕЛЕМН ДЕ КАНДЕЛЪ ДЕ ЛА АѲОН, ТЪМЫЕ ШИ СМІРНЪ.
Примеск порунчалъ пентру тоате одоареле бисеричештй, ку ПРЕЦУРИЛЕ ЧЕЛЕ МАЙ ІЕФТИНЕ.
Фелурите Ікоане ын маре нумър а Прк. Серафим де ла Саров ши а Прк. Анна де ла Кашин.
Примеск порунчалъ пентру иконостасе ноуъ.

Иллюзіонул „ЭКСПРЕСС“
Шмидтовская колц ку Михайловская.
Ын фіекаре саръ се демонстразъ челе май фрумоасе драме, трагедій, комедій ш. а.
ПАТЕ-ЖУРНАЛ
ши алте мулте ноутъцй.
ПРОГРАМА СЕ СКИМБЪ ЛА 3-4 ЗИЛЕ.
Прецул локурулор: дела 15 к. пынъ ла 75 к. Ложиле: 1 р. 60 к. Галеріа 10 к.
Ученичй 20 к.
Ынчепутул ла 6 ч. сара.

КУМПЪР
мърчй поштале векй ромынештй пе пликури, скрисорй сау газете: кап де боу, Куза ши челе динтвй іеши-те ку кипул режелуй Карол. Кумпър кыт де мулте.
Адреса: Румыніа.
ALEX. MASSACI
Société Petrolifère «Astra Română».
Bukarest.